12504 - Bayram gecesini ihya etmenin faziletiyle ilgili zayıf hadis

Soru

Bayram gecesini ihya etmekle ilgili rivayet edilen hadis sahih mi?

Detaylı cevap

Bu konuda rivayet edilen hadis, İbn Mace hadis kitabında 1782 nolu hadiste şu şekilde rivayet etmiştir: Ebu Umeme Radiyallahu anhu, Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in şöyle dediğini aktarmaktadır: "Her kim "Her kim sevabını Allâh Te'âlâ'dan umarak bayram gecelerini (ibadetle) ihya ederse, kalplerin öldüğü günde onun kalbi ölmez."

Bu hadis zayıftır. Nitekim İmam Nevevi Rahimehullah "El Ezkar" adlı eserinde şöyle dedi: Bu hadisi Ebu Umeme'den rivayet ettik; söz konusu hadisin bir rivayeti marfu diğeri ise mavkuftur. Ancak sonuç itibarıyla her ikisi de zayıftır.

El Hafız el İraki İhya ulumuddin adlı eserde hadisleri tahric ederken şöyle demiştir: "Senedi zayıftır".

Hafız İbn Hacer şöyle dedi: "Bu hadis garip olup isnadı "Mudtarip" düzensizdir" (el Futuhat el Rabbaniye 4/235)

Elbani İbn Mace'nin zayıf hadislerinde bu hadisin "Mevzu" olduğunu söylemiştir.

Silsile el Ehadis el Daife 521 nolu hadiste "çok zayıftır" demiştir.

Diğer yandan bu hadis Taberani Ubedete bin Samit Radiyallahu anhu'dan şu şekilde rivayet etmiştir: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Her kim Fıtır bayramı gecesini ve Kurban bayramı gecesini ihya ederse kalplerin öldüğü günde onun kalbi ölmez." fakat bu rivayette zayıftır.

Elbani, Silsile Ehadis el Daife adlı eserine "Mevzu" olduğunu söylemiştir.

Nevevi Rahimehullah Elmecmu kitabında şöyle dedi:

Mezhep alimleri şöyle dediler: Her İki bayram gecelerini namaz veya farklı ibadetlerle ihya etmek mustehaptır. Bunun kanıtı; Ebu Umeme Radiyallahu anhu'da rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Her kim her iki bayram gecelerini ihya ederse kalplerin öldüğü günde onun kalbi ölmez." Şafii ve İbn Mace'nin rivayetine göre ise: " Her kim her iki bayram gecesini ihya eder ve sevabını sadece Allah'tan beklerse kalplerin öldüğü günde onun kalbi ölmeyecektir." Bu hadis Ebu Derda'dan mevkuf olarak rivayet edilmiş diğer yandan Ebu Umeme'den yine mevkuf olarak rivayet edilmiştir. Ancak tüm senetler zayıftır.

Şeyhulislam İbn Teymiye şöyle dedi:

Bayram geceleriyle ilgili öne sürülen hadisler, yalandır.

Bu sözler; bayram gecesinde ibadet etmek veya ihya etmenin hiç sevabı yok veya mustehap değil anlamına gelmemektedir. Bilakis tüm geceleri ibadetle etmek senenin her gecesinde meşrudur. Bu nedenle alimler bayram gecesinin ihyasını mustehap olduğuna dair ittifak etmişlerdir. Ancak buradaki amaç gecenin ihyasıyla ilgili gelen rivayetlerin zayıf olmasıdır.

En iyisini Allah bilir.